

Warszawa, dnia 14 października 2008 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

ul. Śniadeckich 10, 00-656 Warszawa
tel.: 022 696 55 44, fax: 022 629 60 79

ZBIA/500/56-1/2008/KC

Szanowna Pani

Katarzyna Hall

Minister Edukacji Narodowej

Szanowne Pani Minister,

Do Biura Rzecznika Praw Dziecka napływają niepokojące sygnały, dotyczące problemów w zapewnieniu miejsc zatrzymania nieletnim, którzy uciekli z młodzieżowych ośrodków wychowawczych i młodzieżowych ośrodków socjoterapii.

Zmiany prawne w systemie opieki nad dzieckiem i rodziną, obowiązujące od 1 stycznia 2004 r. spowodowały iż opiekę, wychowanie i resocjalizację nad dziećmi niedostosowanymi społecznie sprawują placówki funkcjonujące w systemie oświaty.

Przejęcie przez resort edukacji zadań, które wcześniej należały do opieki społecznej oraz wejście w życie aktów wykonawczych spowodowało powstanie „luki prawnej” polegającej na braku określenia miejsc, w których można umieścić nieletniego w czasie zatrzymania poza ośrodkiem.

Na mocy § 10 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lipca 2004 r. *w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w młodzieżowym ośrodku wychowawczym oraz młodzieżowym ośrodku socjoterapii* (Dz. U. Nr 178, poz. 1833) w przypadku ucieczki nieletniego dyrektor ośrodka powiadamia o fakcie ucieczki najbliższą jednostkę Policji. Dyrektor ośrodka obowiązany jest do odebrania zatrzymanego przez Policję nieletniego w ciągu 48 godzin od powiadomienia o zatrzymaniu. **Niestety przepisy nie określają miejsc, w których Policja mogłaby umieścić dziecko do momentu przyjazdu po niego dyrektora placówki.**

Obecnie Policja nie ma także możliwości prawnych do umieszczenia nieletniego w policyjnej izbie dziecka. Zgodnie z art. 40 § 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. *o postępowaniu w sprawach nieletnich* (Dz. U. z 2002 r., Nr 11, poz. 109 z późn. zm.) w policyjnej izbie dziecka można umieścić nieletniego, co do którego istnieje uzasadnione podejrzenie,

że popełnił czyn karalny, a zachodzi uzasadniona obawa ukrycia się nieletniego lub zatarcia śladów tego czynu, albo gdy nie można ustalić tożsamości nieletniego.

Z informacji zaczerpniętych przez Biuro Rzecznika Praw Dziecka wynika, iż Policja ma ogromne problemy w zapewnieniu miejsc opieki tymczasowej dla nieletnich. W praktyce często wygląda to tak, że Policja umawia się z dyrektorem ośrodka, którego dnia ma zatrzymać nieletniego. Dziecko zatrzymywane jest rano i odbierane po kilku godzinach, w celu uniknięcia problemów w zapewnieniu mu miejsca.

Zdarzają się jednak przypadki umieszczenia nieletniego, do czasu powrotu do ośrodka, w placówce interwencyjnej (pogotowia opiekuńcze), na co skarżą się samorzady, gdyż młodzieżowe ośrodki wychowawcze nie podlegają pod resort polityki społecznej.

Ma to miejsce na mocy przepisu § 15 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych (Dz. U. Nr 201, poz. 1455), który stanowi, iż placówki opiekuńczo-wychowawcze przyjmują każde dziecko w wieku poniżej 13 roku życia i zapewniają mu opiekę do czasu wyjaśnienia sytuacji dziecka (...). Natomiast co do zasady, do placówki typu interwencyjnego są przyjmowane dzieci na podstawie rozstrzygnięcia sądu w **sprawach opiekuńczych**.

Mając na względzie dobro dziecka i konieczność zapewnienia mu odpowiedniej opieki, serdecznie proszę Panią Minister, stosownie do art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69), o podjęcie szybkich działań zmierzających do prawidłowego zabezpieczenia miejsc dla tej grupy nieletnich, wychowanków w/w ośrodków.

Z wyrazami szacunku

Marek
Szymon Chlebny